

Dohoda EU s Čínou je u ledu

Schvalování investiční smlouvy, jež by přinesla výhody i českým firmám, zmrazil Evropský parlament. Co bude dál, se neví

KATEŘINA MENZELOVÁ

PRAHA Celkem 599 pro, 30 proti, 58 se zdrželo. Výsledek hlasování, kterým Evropský parlament koncem května zmrazil pokračování ratifikace investiční dohody s Čínou, jejíž úvodní podobu se podařilo dojednat loni na konci roku. Další nastartování procesu schvalování Unie podmiňuje mimo jiné zrušením čínských sankcí vůči unijním institucím a politikům, kteří kritizovali porušování lidských práv v Sin-tiangu.

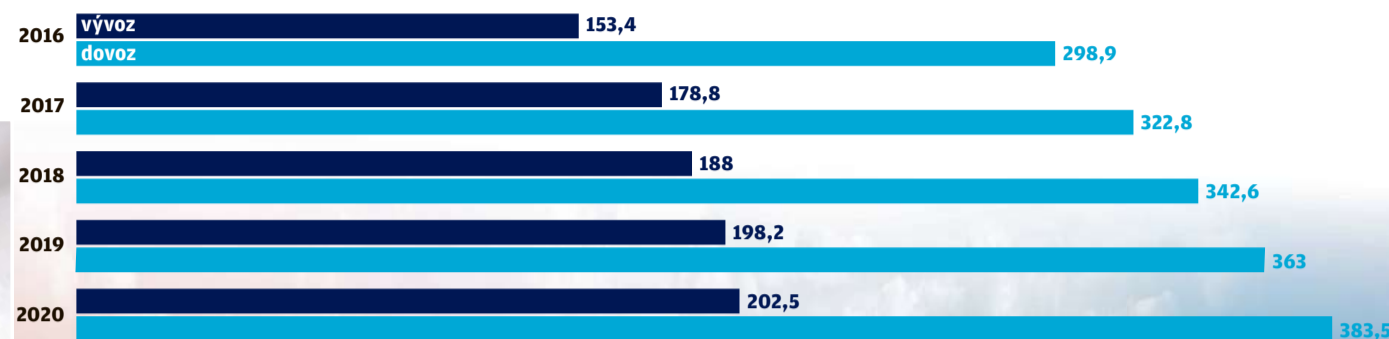
Návrh investiční dohody budil od počátku kontroverze. Její zastánci jsou přesvědčeni, že usnadní a zrovnoprávní přístup firem ze zemí EU na čínský trh, naopak kritici označují dohodu za vítězství Číny a strategickou chybu Unie.

Sedm let u jednacího stolu

Diskuse ohledně dohody trvaly téměř sedm let. Těsně před koncem loňského roku byla dojednána úvodní smlouva. Evropský parlament teď pokračování ratifikace zmrazil. Jaký bude další osud dohody, lze dle europoslankyně Dity Charanzové (za ANO) jen těžko odhadovat. „Dohoda čeká na schválení Evropským parlamentem, ale k tomu má dle mého skutečně daleko. My jsme totiž v usnesení mimo jiné jasně řekli, že pokud nebudou zrušeny čínské sankce vůči evropským představitelům a unijním subjektům, není prostor k finální ratifikaci dohody,“ konstatovala pro LN Dita Charanzová.

Osud dohody ovlivnila roztržka, která odstartovala v březnu, kdy Unie uvalila represivní opatření vůči osobám odpovědným za potlačování lidských práv etnických menšin v Sin-tiangu. Čínská

Vzájemný obchod Evropské unie s Čínou (v mld. eur)

Zdroj: Eurostat

ILUSTRACE SHUTTERSTOCK / ZR

odveta následovala téměř okamžitě. Peking uvalil sankce na deset jednotlivců a čtyři unijní subjekty, které prý poškozují svrchovanost a zájmy Číny a zlomyslně šíří lži a dezinformace.

„Rozhodnutí Číny přijmout protipatření je legitimní reakcí na jednostranné sankce a konfrontaci EU,“ komentoval situaci mluvčí čínské mise v EU pro agenturu Bloomberg a dodal: „Investiční dohoda mezi Čínou a EU je vyváženou dohodou, z níž mají prospěch obě strany. Není to dárek, který dává jedna strana druhé.“

Europoslankyně Dita Charanzová říká, že vzájemné vztahy Unie s Čínou citelně ochladly. „V květnovém usnesení parlamentu jsme znovu připomněli porušování lidských práv v Číně, respektive v Sin-tiangu, s tím, že pokud nedojde k nápravě, měli bychom zvážit další cílené sankce vůči ČLR,“ říká europoslankyně. Dodává, že Evropský parlament též nabádá k pokračování vyjednávání bilaterální dohody mezi EU a Tchaj-wanem. „A to je z pohledu Pekingu určitě také velmi citlivé místo,“ dodává Charanzová.

Obchodní komora Evropské unie v Číně v tiskovém prohlášení uvedla, že roky podporovala jednání o investiční smlouvě a „byla velmi potěšena, že obě strany dospěly k politické dohodě v prosinci 2020“, píše se v prohlášení. Toho, že došlo k zmrazení ratifikace, komora lituje. „Po sedmi letech jednání se zdá, že k ratifikaci dohody budeme potřebovat dalších sedm let,“ míní Joerg Wuttke, prezident komory, a dodává: „Mezitím může Čína prokázat dobrou vůli jednostranným plněním svých závazků a dalším prosa-

záním svých reforem a otevíráním agendy, která je v každém případě v jejím nejlepším zájmu.“ Evropské firmy by měly díky dohodě získat povolení působit v Číně v odvětvích, jako jsou elektromobily, soukromé nemocnice, reality, reklama, námořní doprava, telekomunikační cloudové služby, systém rezervací letenek a pozemní odbavení. Některé požadavky, že firmy musejí fungovat v rámci společného podniku s čínským partnerem, budou zrušeny. Čína zakáže i nucený transfer technologií zahraničních

firem. Slibila také, že bude transparentnější u dotací a zakázek státním podnikům diskriminaci zahraničních investorů.

Dle ministerstva obchodu a průmyslu (MPO) jde o nejobdivivnější dohodu, jakou Čína kdy se třetí zemí uzavřela. „Z těchto výhod budou moci díky našemu členství v EU těžit i české společnosti, které v Číně působí či o vstupu na tento perspektivní trh uvažují,“ uvedl již dříve pro LN mluvčí MPO Marek Vošahlík. Týkalo by se to třeba Škody Auto, pro niž je Čína největším trhem, výrobce zdravotnických lůžek Linet, koupelnového vybavení Ravak, Škody Transportation, Aircraft Industries a mnoha dalších.

„Strategická chyba“

To, že schvalování investiční dohody nebude jednoduché, naznačovaly hlasy, které zaznívaly hned po prosincovém předjednání úvodní verze. K nejostřejším kritikům patřil Reinhard Büttiker, předseda delegace Evropského parlamentu pro vztahy s Čínou. Ten označil dohodu za „strategickou chybu“.

Mikko Huotari, ředitel berlínského think tanku Mercator Institute for China Studies, konstatoval, že smlouva je „nejdůležitějším pokusem EU o vyvážení hospodářských vztahů s Čínou“. Dle něj EU vystupovala jako tvrdý vyjednávač a Čína učinila selektivní ústupky, jež jsou ale v jejím dlouhodobém zájmu. Dohoda prý skutečně slibuje evropským aktérům zlepšení v mnoha ohledech. Na druhé straně Čína měla co slavit, neboť je pro ni dohoda symbolem politického vítězství, které demonstruje, že se podílí na globalizaci s hlavními mezinárodními partnery.

Kurzarbeit bude až na čtyři dny v týdnu

PRAHA Senát schválil nová pravidla tzv. kurzarbeitu. Tuto zkrácenou práci se státním příspěvkem by mohla po dohodě v tripartitě zavést vláda. Lidé by v době výpadku dostávali 80 procent výdělku. Stát by poskytl čtyři pětiny této náhrady i s odvody. Zaměstnanci by doma mohli být jeden až čtyři dny v týdnu. Novelu musí ještě podepsat prezident.

Soud povolil reorganizaci ČSA

PRAHA Městský soud v Praze povolil v rámci insolvenčního řízení

reorganizaci zadlužené letecké společnosti ČSA. Reorganizační plán by zhruba do čtyř měsíců měla sestavit mateřská firma Smartwings. ČSA ve vlastním návrhu na insolvenční úvahu dluhy za 1,8 miliardy korun. čtk

V Salvadoru půjde platit bitcoinem

SAN SALVADOR Středoamerický stát Salvador, kde žije kolem 6,5 milionu lidí, je první zemí světa, ve které se nejznámější kryptoměna bitcoin stala zákonným platidlem. Návrh prezidenta Nayiba Bukeleho schválil parlament, informovala agentura Reuters. Zákon vstoupí v platnost za 90 dnů. čtk

Hospodští se chystají na Euro

MARTINA KRAMEROVÁ

PRAHA Již tento pátek odstartuje velký fotbalový svátek, dlouho očekávané mistrovství Evropy. Do dění na šampionátu vstoupí příští pondělí i Češi a řada fanoušků se vypraví sledovat zápasy na zahrádky, do hospod a sportbarů. Tam by však měli dodržovat všechna protiepidemická opatření. Že to bude složité, si myslí i sami restauratři. Řada podniků si ale naopak s nastavenými pravidly hlavu neláme a nepřipouští žádný problém.

Pokud nemá host respirátor nebo nedodrží rozestup, měl by zasáhnout personál restaurace. Při velkém náporu návštěvníků, který restaurační zařízení zažijí v době fotbalového Eura, bude takových situací nejspíš přibývat. Stále však není jasné, jak by se zaměstnanci podniků měli při porušování protikoronavirových nařízení zachovat.

Zpřísní ministerstvo pravidla?

„Hospodský musí opatření zajistit. Buď je to kulturní akce a vztahují se na ni režimová opatření pro daný prostor, nebo tam má stoly a musí zabezpečit rozestupy a počet lidí v nich. Nemusí ale kontrolovat povinné testy a doklady bezinfekčnosti,“ řekl spolujednatel sítě restaurací Hospodská a garant projektu Moje restaurace při Asociaci malých a středních podniků a živnostníků Luboš Kastner. Zároveň však připustil, že situace je v mnoha případech nepřehledná a sporná a provozovatelé nemají tolik možností, jak neukázněné hosty k dodržování pravidel přinutit. „V našich hospodách upozorňujeme hosty, pokud nerespektují re-

Riegrový sady. V zahradní restauraci na pražských Vinohradech lidé sledovali hokejové mistrovství. Budou moci přijít i na fotbal? FOTO MAFRA - MICHAL TUREK

zimová opatření, ale těžko se to vymáhá. Mělo by to být i na zodpovědnosti lidí. A pokud se objeví případ porušování pravidel, měla by to v první řadě posoudit hygiena,“ řekl Kastner.

Pražská hygiena, která dodržování opatření kontroluje, aktuálně řeší případ související se sledováním čtvrtfinálového hokejového zápasu MS mezi Českem a Finskem, na který se přišly podívat do žižkovské venkovní restaurace BeerGarden desítky lidí. A právě kvůli němu visí otazník i nad nařizeními, která by se měla dodržovat při utkáních fotbalového Eura.

Ministerstvo zdravotní ani hygienici však zatím žádné plány nepřednesli. Dosud nebylo rozhodnuto, zda dojde ke zpřísnění opatření či zvýšení počtu kontrol. „Jestli budou nějaká speciální opatření,

zatím nevíme. Vše je v kompetenci ministerstva zdravotnictví,“ prozradila tisková mluvčí Krajské hygienické stanice Středočeského kraje Dana Šalamunová.

Je to i na hostech

Zásadním faktem je to, že většina z provozovatelů chce fotbal vysílat. Sice hodlá dbát i na přísná opatření a případným obtížím zabránit, ale hned z několika důvodů si s hrozícími problémy hlavu neláme. „Zápasy určitě vysílat budeme. Co se týče opatření, místa jsou pouze na rezervace. Dodržujeme všechna opatření. Máme vše pod kontrolou,“ uvedl zaměstnanec pražské Restaurace Riegrový sady.

I přes vzniklé potíže bude plně v provozu i žižkovský BeerGarden. „Dodržujeme všechna opatření. Máme připravené dezinfek-

ce, uklízečky dezinfikují stoly. Na zemi máme i nakreslené rozestupy. Co se týče situace z minulého týdne, vláda vydala stanovisko, že je dodržování opatření na lidech a jen oni sami jsou zodpovědní,“ popsal provozní manažer podniku Martin Chmelař. Podle něj není v jejich silách porušování pravidel zabránit, žádný zákonný prostředek nemají. „Řešili jsme to s hygienou i právníky a bohužel nám nikdo není schopný dát stanovisko, jak k tomu máme přistupovat,“ dodal.

Na fotbal se chystají nalákat hosty také v mnoha pražských sportbarech. Velkého náporu fanoušků se ale nebojí. „Přenosy budou, ale nápor nečekám. Od té doby, co jsme otevřeli, je to slabé,“ zaznělo od provozovatelů Sport Baru Pohoda. Podobně mluvila zaměstnankyně Pivnice U Sportáka. „Samozřejmě dodržujeme všechna opatření. Ale nijak velký nápor jsme nezažili ani při hokejovém MS, takže by to mělo být v pohodě,“ uvedla.

Velký zájem o Euro očekávají také v restauračních zařízeních v Brně či Plzni. „Fotbalové mistrovství Evropy vysílat budeme. Venku na zahrádce i uvnitř. Co se týče opatření, ty dodržujeme, ale je to také na hostech,“ řekl zaměstnanec podniku Kometa Pub Miki. Fotbalový svátek si nenechají ujít ani na západě Čech. Bude se vysílat třeba v plzeňské Pivnici Sladovnická. „U jednoho stolu směji být maximálně čtyři osoby, musíme mít potvrzení o testu nebo očkování. Ale sami to nekontrolujeme,“ popsala nastavené podmínky zaměstnankyně pivnice.

S příspěvním Miroslava Petra

inzerce

REALITÁK ROKU ADOL MONITOR

Řešíte nové bydlení?

Obraťte se na prověřeného makléře ve vašem okrese.

Najdete ho na www.realitakroku.cz

REALITÁK ROKU ADOL MONITOR

REALITNÍ VZDELÁVACÍ INSTITUT 3Dvirtual.cz CHYTRÉ BYDLIM